

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-170 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-45/1031-352
Karar Tarihi : 17.08.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Ümit Nevruz ÖZDEMİR, Özgür Can ÖZBEK

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN**

: - İsmail Umut ARABACI
ismailumut@gmail.com
- Hasan BAYKARA
h_baykara@hotmail.com.tr
- İhbar

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.
Meşrutiyet Cad. No:71 Tepebaşı 34430 İstanbul
-Vodafone Telekomünikasyon A.Ş.
Vodafone Plaza Büyükdere Cd. No:251 Maslak
34398 İstanbul
-Bilkom Bilişim Hizmetleri A.Ş.
Mahir İz Caddesi No: 26 Kat: 2 Altunizade Üsküdar
34662 İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş., Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. ve Bilkom Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin anlaşarak Apple firması tarafından çıkarılan iPhone 4 isimli ürünün yalnızca Turkcell ve Vodafone bayilerinde, taahhütlü olarak ve fahiş fiyatla satılmasına sebep oldukları iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle; Apple firmasının bir ürünü olan ve 2010 yılı Eylül ayında piyasa sürülen iPhone 4 isimli cihazın Türkiye piyasasında satışına yönelik olarak; Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. (Turkcell), Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. (Vodafone) ve Bilkom Bilişim Hizmetleri A.Ş. (Bilkom) arasındaki bir anlaşma sonucunda ürünün yalnızca anılan GSM operatörlerinden birinin hattını da içerecek şekilde satıldığı, ürünün Apple Türkiye distribütörü Bilkom tarafından satılmadığı, ürün fiyatının açıklanan piyasa fiyatından farklı ve fahiş olduğu iddia edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 14.3.2011, 16.3.2011 ve 4.4.2011 tarihlerinde 1923, 1993 ve 2508 sayılılarıyla giren başvurular üzerine düzenlenen 18.05.2011 tarihli ve 2011-2-170/İİ-11-372.ÜNÖ sayılı İlk İnceleme Raporu, 26.05.2011 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 11-32/657-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

50 Yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 02.08.2011 tarih ve 2011-2-170/ÖA-11-372.ÜNÖ sayılı Önerge Raporu, 10.08.2011 tarih ve REK.0.16.00.00-110.02.02/476 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-45 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Turkcell, Vodafone ve Bilkom hakkında soruşturma açılmasına yer olmadığı, başvuruların reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Teşebbüsler Arası Anlaşma İddiası

60 Yapılan incelemede; başvuru sahiplerinin, Apple markasının iPhone isimli ürününün diğer Apple ürünleri gibi, firmanın Türkiye distribütörü olan Bilkom tarafından piyasaya sunulması gerektiği düşüncesine dayanarak, ürünün Bilkom'da bulunmaması ve GSM operatörlerinin birinin hattını içerecek şekilde satılması durumunun ancak ihlal olabileceği kanaatiyle başvurdukları anlaşılmıştır.

Raportörlerce yapılan inceleme ve Bilkom yetkilileriyle gerçekleştirilen görüşmeler çerçevesinde; %70 Koç Holding, %30 Koç Sistem ortaklığından oluşan Bilkom'un, Apple'ın iPhone dışındaki tüm ürünlerinin Türkiye distribütörü olarak faaliyet gösterdiği, ancak Apple'ın dünya çapındaki stratejisinin bir parçası olarak Türkiye'de de iPhone ürünlerinin operatörlerle her iki tarafın ürün ve hizmetleri paketlenmek suretiyle satışa sunulduğu, bu sebeple Bilkom'da iPhone cihazlarının yalnızca prestij ürünü olarak kısıtlı sayıda bulunabildiği anlaşılmıştır.

70 Konuyla ilgili olarak bilgi talep edilen Apple Teknoloji Çözümleri A.Ş.'nin cevabi yazısında; Apple iPhone'un Türkiye'de dağıtımının, esasen bu amaca yönelik sözleşme yapılan mobil şebeke operatörleri vasıtasıyla gerçekleştirildiği ifade edilmiş, Turkcell, Avea ve Vodafone'un Apple ile yaptıkları ve ürünün Türkiye'deki satış ve dağıtımına ilişkin hüküm ve koşulları düzenleyen sözleşmeler sunulmuştur. Aynı yazıda Türkiye'deki iPhone satışlarının ufak bir bölümünün de "Apple Premium Satıcıları" adı verilen 11 adet bağımsız üçüncü kişi konumundaki perakendeci teşebbüs tarafından yapılmakta olduğu belirtilmiştir. Bu kanalların dışında alımı doğrudan Apple'dan yapılmadan ülkeye girmiş ya da pasaporta işlemek suretiyle yurt dışından getirilen ürünlerin satışı da Türkiye'deki iPhone ticaretinin bir bölümünü oluşturmaktadır.

80 Başvuruya konu olan iPhone cihazlarının satışına ilişkin yukarıda sunulan bilgiler değerlendirildiğinde başvurularda ortaya konulan iPhone ürününün Bilkom tarafından satılmaması ve Turkcell, Vodafone ve Bilkom arasındaki bir anlaşma sonucunda ürünün yalnızca anılan GSM operatörlerinden birinin hattını da içerecek şekilde satıldığı şeklindeki iddiaların herhangi bir rekabet hukuku ihlali oluşturmayacak şekilde, ürün sahibi teşebbüsün dünya çapındaki satış stratejisinin bir sonucu olduğu anlaşılmıştır.

I.2. Aşırı Fiyatlandırma İddiası

90 Dosya konusu iddialardan biri de, ürün fiyatının açıklanan piyasa fiyatından farklı ve fahiş olduğudur. Yapılan başvurularda konuyla ilgili olarak herhangi bir bilgi ya da belge sunulmamış, ayrıca yapılan araştırma kapsamında da bu yönde herhangi bir bilgiye ya da belgeye ulaşılamamıştır.

Esas itibarıyla, anılan iddianın 4054 sayılı Kanun kapsamında "aşırı fiyatlandırma" kavramı kapsamında incelenmesi mümkündür. Rekabet Kurulu aşırı fiyat iddialarını

birçok kararında ele almış,¹ aşırı fiyatlamanın kötüye kullanma olarak kabul edilmesi için tekel veya tekele yakın durumun, buna yakın bir pozisyona yol açan yüksek ve geçici olmayan pazara giriş engellerinin varlığının ya da mevcut olan ya da geçmişten gelen münhasır veya özel haklardan ortaya çıkan bir durumun tespitinin gerektiği belirtilmiştir.

100 Mevcut dosya kapsamında, yalnızca iPhone ürününden oluşan bir pazarın varlığından bahsedilemeyeceği gibi, ürünün tekelden dağıtılması gibi bir durum da söz konusu değildir. Apple ile ürünlerini Türkiye’de tüketicilere pazarlayan GSM operatörlerinin imzaladıkları sözleşmelerde dağıtımın münhasır olmadığı hüküm altına alınmaktadır. Ayrıca dosya mevcudu bilgilerden, ürünün GSM operatörleri tarafından farklı içeriklerde çok geniş bir aralıkta (aylık 79 TL ile 199 TL arasında değişen fiyatlarla) tüketicilere sunulduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla, ürün fiyatının fahiş olduğu iddiasının temellendirilebileceği bir zemin bulunmamaktadır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetlerin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

110

¹ Örneğin, 4.11.2009 tarih ve 09-52/1246-315 sayılı Kurul kararında, aşırı fiyatlama bir ihlal olarak kabul edilmekle birlikte, uygulamada bu alanda bir katılığın olmadığı, aşırı fiyatlamaya ancak istisnai durumlarda yaptırım uygulandığı ifade edilmiştir.